

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 178/04-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ervíny Červenákovéj, bytom S., zastúpenej advokátom JUDr. B. B., Advokátska kancelária, B., ktorou namietala porušenie čl. 23 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom obce Svinia, starostky obce Svinia, ako aj obecného zastupiteľstva obce Svinia zamietnutím žiadosti o prihlásenie k trvalému pobytu z dôvodu nespĺnenia zákonom stanovených podmienok, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ervíny Červenákovéj, o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním z 23. septembra 2004 odovzdaným na poštovú prepravu 29. septembra 2004 a doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 1. októbra 2004 označeným ako „*Sťažnosť proti porušeniu základného práva na slobodu pohybu a pobytu podľa článku 23 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 2 ods. 1 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd*“ Ervína Červenáková,

bytom S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpená advokátom JUDr. B. B., Advokátska kancelária, B., namieta porušenie čl. 23 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 2 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol“) postupom obce Svinia (ďalej len „obec“), starostky obce Svinia (ďalej len „starostka“), ako aj obecného zastupiteľstva obce Svinia (ďalej len „obecné zastupiteľstvo“) zamietnutím žiadosti o prihlásenie k trvalému pobytu z dôvodu nesplnenia zákonom stanovených podmienok.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej práva na slobodu pobytu podľa čl. 23 ods. 1 ústavy a čl. 2 protokolu postupom a nečinnosťou obce a starostky, ako aj tým, že obecné zastupiteľstvo rozhodnutím č. 18/2004 prijatým na 15. zasadnutí 29. apríla 2004 zamietlo žiadosť sťažovateľky o prihlásenie k trvalému pobytu. Ďalej požaduje zakázať obci a starostke pri plnení povinností obce ako ohlasovne trvalého pobytu pokračovať v porušovaní práva na slobodu pobytu. Napokon požaduje od obce primerané zadostučinenie vo výške 50 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 2. apríla 2004 osobne doručila obci písomnú žiadosť o vykonanie záznamu o trvalom pobyte s úmyslom splniť si svoju ohlasovaciu povinnosť v zmysle § 2 a § 4 zákona č. 135/1982 Zb. o hlásení a evidencii pobytu občanov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 135/1982 Zb.“). K žiadosti pripojila občiansky preukaz, nájomnú zmluvu a súhlas na nahlásenie miesta trvalého pobytu, teda doklady požadované zákonom č. 135/1982 Zb k vykonaniu záznamu o trvalom pobyte. Dňa 29. júla 2004 dostala sťažovateľka list z 3. júna 2004 označený ako „*Výpis z 15. zasadania Obecného zastupiteľstva obce Svinia, konaného dňa 29. 4. 2004*“, v ktorom je uvedené, že sa „*zamieta žiadosť o prihlásenie k trvalému pobytu pre E. K. (...) z dôvodu nesplnenia zákonom stanovených podmienok*“. Sťažovateľka považuje postup ohlasovne za protizákonný, pričom týmto nezákonným postupom došlo aj k porušeniu ústavného práva na slobodu pobytu podľa čl. 23 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 1 protokolu. Sťažovateľka dodáva, že žije v obci so svojím manželom, s ktorým uzavrela manželstvo 3. júna 2004. Vychováva s manželom ich maloleté deti a celá rodina žije v spoločnej domácnosti u manželovej matky H. Č. v obecnom byte v obci. Obec považuje teda sťažovateľka za miesto svojho trvalého

pobytu, lebo sa tu stále zdržuje, žije a býva spolu so svojím manželom a deťmi v jednom byte. Odmietavé stanovisko registrovať sťažovateľku k trvalému pobytu pretrváva už z minulosti, lebo sťažovateľka sa už niekoľkokrát predtým pokúsila registrovať k pobytu v obci. Ohlásenie trvalého pobytu zo strany sťažovateľky spĺňalo všetky zákonom stanovené požiadavky a neexistoval preto zákonný dôvod pre nevykonanie záznamu v ohlasovni. Sťažovateľke nie je známe, z akého dôvodu ju obec obmedzila pri výkone práva na slobodu pobytu výrokom obecného zastupiteľstva, ktorým bola jej žiadosť zamietnutá. Starostka ako výkonný orgán obce so samostatnou zodpovednosťou neurobila v danej veci žiadny relevantný úkon v zmysle zákona č. 135/1982 Zb a zostala nečinná pri plnení úloh obce ako ohlasovne.

Sťažovateľka napokon uvádza, že v tejto veci podala na Krajskom súde v Prešove aj žalobu proti nečinnosti obce podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Z právneho hľadiska však nie je si istá, či táto vec spadá do právomoci všeobecného súdu, keďže postup obce podľa zákona nie je správnym konaním, na ktoré by sa vzťahoval Správny poriadok a jeho výsledkom nie je rozhodnutie, ale iba evidenčný úkon registrácie k pobytu. Preto v záujme právnej istoty obracia sa sťažovateľka v tejto veci v zákonnej dvojmesačnej lehote aj na ústavný súd. Poukazuje zároveň aj na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 36/02 v analogickej veci.

Z výpisu z 15. zasadnutia obecného zastupiteľstva konaného 29. apríla 2004 z 3. júna 2004 vyplýva, že obecné zastupiteľstvo pod č. 18/2004 zamietlo žiadosť sťažovateľky o prihlásenie na trvalý pobyt z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených podmienok. Výpis podpísala starostka.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa názoru ústavného súdu nie je v právomoci ústavného súdu o podanej sťažnosti meritórne rozhodnúť.

Treba konštatovať, že právomoc ústavného súdu v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy je iba subsidiárna, lebo je daná iba vtedy, ak o ochrane označených základných práv nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa § 7 ods. 2 OSP v znení účinnom od 1. septembra 2003 v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj

orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutia a postup správneho orgánu“).

Podľa § 250v ods. 1 OSP v znení účinnom od 1. januára 2003 fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 5 ods. 1 prvej vety zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov na obec možno zákonom preniesť niektoré úlohy štátnej správy, ak je ich plnenie týmto spôsobom racionálnejšie a efektívnejšie.

„Verejnú správu charakterizuje to, že sa vykonáva vo verejnom záujme. Pojem verejná správa označuje buď činnosť, alebo inštitúcie, ktoré túto správu vykonávajú.“ (PL. ÚS 19/98)

Podľa názoru ústavného súdu pojem verejná správa je širším termínom ako termín štátna správa. Štátna správa je najvýznamnejšou zložkou verejnej správy. Správu verejných vecí môžu vykonávať aj neštátne subjekty, teda napríklad aj obce. Tak je tomu aj v danom prípade. Vykonávanie úkonov spojených s hlásením, resp. registrovaním trvalého a prechodného pobytu preniesol zákonodarca na obce. Obce preto vykonávajú túto vymedzenú časť štátnej správy. Treba ich preto v danej súvislosti považovať za orgány verejnej správy.

Zo skutkového stavu, ktorý sťažovateľka uviedla a ktorý napokon vyplýva aj z predloženého výpisu z 15. zasadnutia obecného zastupiteľstva, možno vyvodiť, že obec a jej orgány neboli v danom prípade nečinné, ale na ohlásenie trvalého pobytu podané

sťažovateľkou reagovali tak, že ju odmietli zaevidovať na trvalý pobyt v obci pre nespĺnenie bližšie nešpecifikovaných zákonných podmienok.

Postup obecného zastupiteľstva, ktoré odmietlo zaregistrovať sťažovateľku k trvalému pobytu v obci, nie je možné považovať za rozhodnutie, ale iba za odmietnutie vykonať akt majúci evidenčný charakter. Ide preto o zásah orgánu verejnej správy vo vzťahu voči sťažovateľke.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti právomoc poskytnúť ochranu sťažovateľke má všeobecný súd postupom podľa § 250v OSP, teda v rámci konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. To zároveň znamená, že v danej veci je vylúčená právomoc ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2004